

lőltje kerül ki győztesen. Többnyire egyhangulag, mert az ellenzék még törzsökös kerületében sem állít jelöltet.

Az ellenzéknek minden akciója kudarcra jutott a többséggel szemben. Sőt egymás között való akciójuk is — az egyesülésre irányuló — minden erőfeszítés elenyészése is mindmáig eredménytelen.

Térjen vissza az ellenzék a kormányelnök iniciatívájára. Vegye revízió alá a politikáját *gyakorlatilag is*, úgy a saját helyzete, mint a külpolitikai helyzet szempontjából. A novemberi delegáció alkalom arra, hogy magát a politikába újlag bekapcsolja.

Iparosok országos kongresszusa Szegeden.

(Saját tudósítónktól.) Közel kétszáz ipartestület képviselteti magát azon a nagygyűlésen, amely most vasárnap lesz. Ez az általános és országos érdeklődés rendkívül nagy jelentőséget ad a szegedi kongresszusnak. Mert ilyen érdeklődés mellett súlyt ad minden határozatnak az a körülmény, hogy ugyanezen az ország iparosai kívánják. És igazán általános érdekű kérdések fölött döntenek. Többek között a *munkásbiztosítási törvény* reformját is letárgyalják. Aztán az *elavult ipartörvény* megszüntetését is kívánják. De több, fontos ügyet is letárgyalnak.

A szombati napon igen sokan megérkeztek már Szegedre. A szegedi ipartestület vezetősége mindent elkövetett, hogy a vendégek kényelméről gondoskodás történjék. Megérkezett *Thék Endre* is, az Ipartestületek Országos Szövetségének európai nevű elnöke. Ő elnököl a nagygyűlésen. De megérkezett *Gelléri Mór*, az Országos Iparegyesület megbízásából, sőt a kereskedelemügyi mi-

niszter is küldött képviselőt, *Ferepzy* miniszteri osztálytanácsos személyében.

A városháza közgyűlési termében, délelőtt kilenc órakor lesz a kongresszus. A nagygyűlésen mindenekelőtt *Thék Endre* elnöki megnyitót mond és átadja az elnöklést *Gelléri Mór*nak. A munkásbiztosítás revíziójának szükségéről *Pálfi Dániel*, szegedi ipartestületi alelnök, a vándoripari törvény módosításáról *Szakáll József* ipartestületi alelnök, az építőipari törvény kívánatos reformjáról *Sziklay Zsigmond* budapesti építész tart előadást. Ezenkívül számadásokat tárgyalnak.

Délben ebéd lesz a Kassban, majd az *ipartestületi tisztviselők országos egyesülete* tart félnégykor közgyűlést az ipartestület nagytermében. Négy órakor résztvesznek a Dankó-szobor leleplezésén, este színházba, onnét a Kass-viadóra vacsorára mennek. *Hétfőn a várost nézik meg az iparosok.*

Képviseltetik magukat a nagygyűlésen: A magyar királyi kereskedelmi minisztérium, az ipartestületek országos szövetsége, a pécsi kereskedelmi és iparkamara, a temesvári kereskedelmi és iparkamara, a nagyváradi kereskedelmi és iparkamara, az aradi kereskedelmi és iparkamara, a győri kereskedelmi és iparkamara, a kassai kereskedelmi és iparkamara, a budapesti cukrász-ipartestület, a tolnai, a kalocsai, a debreceni, a kispesti, a lugosi, a csáki, a losonci, a veszprémi, a csongrádi ipartestületek, a budapesti férfiszabó-ipartestület, a zólyomi, a szekszárdi, a pápai, a hatvani, a sárvár-vidéki, a békési, a csantavéri, a brassói ipartestületek, a budapesti szűcs- és sapkás-ipartestület, a budapesti kárpitosok és gombkötők ipartestülete, a nagyszebeni, a zólyomi, az ungvári, a pécsi, a nagylaki, a nagyváradi, az újpesti ipartestületek, a budapesti hentes-ipartestület, a budapesti cipész-ipartestület, a kassai, az orosházi, a makói, a győri, a moholi ipartestületek, a budapesti női ruhakészítő ipartestület, az oravicai, a torontálvásárhelyi, az ipolysági, a topolyai, a balassagyarmati, a nagyszalontai, a tatatóvárosi, a dicsőszentmártoni ipartestületek, a budapesti lakatos-ipartestület, a tenkei ipartestület, a budapesti órási-ipartestület, a sátorajaujhelyi, a bács-

péterrévi, a szabadkai, a siklósi, a szolnoki, a pozsonyi-ipartestületek, a budapesti asztalos-ipartestület, a békéscsabai, a szarvasi, a mezőkovácsházai, a kisjenői, a hódmezővásárhelyi, a kunhegyesi és a billéi-ipartestületek.

A vasárnapi program különben igen korán kezdődik, amennyiben reggel nyolc órakor a Tisza-kávéházban elnökségi értekezlet lesz, kilenc órakor pedig megtartja az *Ipartestületek Országos Szövetsége* hatodik közgyűlését. A közgyűlés a városházán lesz s mivel a teremben csak háromszáz ember fér el, ezért a közgyűlés elhatározta, hogy *csak tagsági igazolvánnyal* lehet a helyiségbe belépni. A tagsági igazolványt minden iparos díjmentesen megkapja az ipartestület hivatalos helyiségében.

Szombaton este nyolc órakor ismerkedési estély volt a Proféta-éttermében. Végül a legnagyobb elismeréssel kell írunk a szegedi iparosok rendező-bizottságáról, a mely éjjel-nappal, hetek óta óriási munkát fejtett ki a siker érdekében és szombaton is, kora délutántól késő éjszakáig buzgólkodtak, hogy a vendégek magyaros és szíves vendéglátást kapjanak.

Szilárdság. A szorongva várt mai szombat jól kezdődött. Az involenciák réme eloszlott és nagy török győzelmek hírére röptette világgá a táviró. A spekuláció ez ösztönző körülményeken felbuzdulva, már az előtőzsdén hozzálatott a vásárlásokhoz, melyeknek hatása alatt az árfolyamok több koronás emelkedést értek el. Délben Bécsből nagyobbarányú vételi megbízások jöttek, úgy, hogy az árfolyamok további néhány koronával javultak. A mai emelkedéssel a heti árhullámnak legmagasabb pontjához értünk el. Ez így lesz állandóan a közeli hetekben. Egységes irányzat nem tud kialakulni. Minden török győzelem emelkedést, minden török vereség áresést fog eredményezni, még pedig nemcsak Budapesten, hanem valamennyi európai tőzsdén. Sajátságos, de igaz, hogy a tőzsde dispoziációját jelenleg teljesen Törökország sorsa irányítja. A helyzet kulcsa a porta kezében van.

Halk hangon, de nagyon sürrién beszélgettek ezenközben.

Az öreg főpap ülve, szájában a csibukszárral szundított egyet és ezt az apámnak ki kellett várni. Engem leküldtek a kertbe, de nem a nyitott nagy érsekkertbe, hanem a zártba, ahol ananász nő, sőt füge is. A hideglelésig föl voltam izgatva, nem annyira attól, amit látni fogok, mint attól, amit kint a barátainak el fogok beszélni. De minden képzeletet fölülhaladt az, ami történt. Mindjárt a bejáratnál, a meleg víz mellett, egy törpe gyümölcsfa alatt ült egy leány és olvasott:

— Mit keresel itt, te fiú? Ide nem szabad bejönni! — mondá és fölvetette rám szeméit. (Ez az a Szem, amiről beszélnek a felnőttek! — gondoltam mint a villám.)

— Engem ide leküldtek játszani!

— Ki a te apád. Ur?

— Az nem. Izraelita, de gazdag.

— Az más.

— Ő veszi meg mindazt, ami az érsek földjén terem!

— Ez hazugság! Azt mind a szegényeknek kiosztják.

A vékony vállamat fölvettem, a mellemet kidüllesztettem, a kezeltöm fodrát kihuztam és szóltam:

— Te kislány vagy. A kereskedelmeket nem érted. Ki a te apád?

— A főkertész! — mondá a hat éves leány megilletődve. Majd a törpe fáról le szakított egy aranyalmát és felém nyújtá: — Egyél!

Az almát a kezembe tartottam, de ő a magáéba beleharapott. Aztán ezt is nekem nyújtá. Eddegettünk, beszélgettünk.

— Igaz-e, — mondá a leány — hogy minden zsidó a pokolba jut?

— Többnyire! — feleltem én, mint akit a város tömjénfüstös levegője, a szép templomok, a fehér szentek és a tarka szavupalóc dajkák behódoltattak a katolicizmusnak. — Kivéven — tettem hozzá aztán — azokat a férfiakat, akiknek lelkét egy keresztény nő megváltja.

— És ez hogy történik?

— Ugy, hogy a hölgy a szép izraelita férfié lesz.

— És ez mint történik?

— Mint a galambot összepárosztatják őket. Esküsznek.

Az járt az eszembe, hogy ennek a leánynak, ha esze van, most azt mondja:

— Ha én nagy leszek, magát megváltom!

Ostoba kis leány volt, mindössze hat vagy hét éves, a kék, keskeny és már nem új szalagot a hajából mégis emlékül nekem adta. Igaz, hogy én elkértem. Aztán elmentünk az apámmal és nem mentünk többé az érseki udvarba, mert az öreg főpapot hamarosan és csakugyan kétfelé eltemették. Az új érsek, aki jött, maga és az öcséje által üzte a kereskedelmet. Mire családostól elkerültem a jószágot, de szegény Egerből, egy nagyot játszadoztam, egy jót aludtam, semmit sem tanultam és — író lettem. A második könyvemnél jelentkezett az ananászos kert leánya. Irt, hogy én vagyok-e az, aki vagyok? Megvan-e még a kék szalag? Ő óvónő lett, Palócországban, egy nagy községben, már tizenhét éves és száz gyereke van. Egyszer megnézhetném. Lementem hozzá, a határban várt, piros slafrokkban, de szép maradt. A kántornál lakott, olyan fehér kis szobában, ahol nem lehetett nem csókolódzni. Aztán sokat leveleztünk. A soraiban alattomban benne volt a gondolat, hogy szeretne megváltani a pokoltól. Én

is úgy véltem, ez nem lenne rossz. Ha csak annyi szertartás és kötelezettség nem járna vele!

Az óvónő mindezekkel nem törődött. Itt laktam már ezen a szigeten, ahol most e sorokat írom. Ősz közepe volt, amikor a sziget egy-egy napon visszaálmodja májust, clyan friss. Apróvirágos tüllruhában megjelent az óvókisasszony. Mintha bálba menne, úgy jött meg a vasutról. Fehér cipője volt és az ajka is fehér az izgalomtól. A szája reszketett, amint megcsókolt.

— Eljöttem, — mondá dadogva — hogy a magáé legyek! Föláldozom magam magának!

Belefáztam ebbe a nagyszerű jószágba. De a leánynak olyan jó illata volt, mint ott-hon a meleg pataknak és az érett gyümölcsnek. Bódultan, boldogan öleltem magamhoz. A leány sirt.

— Miért sir?

— Aztán mindjárt szeretnék meghalni!

— Bolond! Aztán érdemes csak élni!

— De én tettem valamit.

— Mit? — szóltam és kibocsátottam karjaimból. Elfogott a gög és a félelem. Ha ez a nő vétett volna a szent tisztaság ellen. Ha nem várt volna meg engem! Kemény hangon szóltam:

— Mit cselekedett, maga boldogtalan!

— Semmit. Szóra se érdemes. Ott nálunk van egy gyáros, idős, már harminc esztendő, az folyton kinez. Egyszer majd maga leszámol vele. Ugy-e, megteszi?

— Meg, de miért?

— Ne kérdezzen!

— Muszáj, hogy megmondja! Különben ...

— Ez a gyáros adta a pénzt.